

Den digitala inre marknaden, e-handel och onlinetjänster

Utrikesdepartementet

2012-02-15

Dokumentbeteckning

KOM(2011)942

Kommissionens meddelande till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén En enhetlig ram för att skapa förtroende i den digitala inre marknaden för e-handel och online-tjänster

Sammanfattning

Den digitala inre marknaden och utvecklingen av e-handel och onlinetjänster är av stor vikt för att öka tillväxten, särskilt i ljuset av den ekonomiska krisen. En väl fungerande digital inre marknad ger ekonomiska och samhälleliga vinster. Gränsöverskridande e-handel ökar även konsumenternas valfrihet såväl som företags möjligheter att nå ut till en större marknad, oavsett bostads- eller verksamhetsort. Kommissionen har dock konstaterat att det idag finns många hinder på den digitala inre marknaden som måste undanröjas. Mot den bakgrunden har kommissionen presenterat ett meddelande om att stärka förtroendet för den digitala inre marknaden med fokus på e-handel och onlinetjänster. Även hinder för internetekonomins utveckling tas upp. Meddelandet innehåller konkreta åtgärder som syftar till att fram till 2015 fördubbla e-handelns andel av detaljhandeln samt internetbaserade verksamheters andel av EU:s BNP.

Regeringen delar kommissionens bedömning om vikten av att stärka förutsättningarna för den digitala inre marknaden. Det är viktigt att identifiera och undanröja kvarvarande hinder och stärka förtroendet för gränsöverskridande e-handel bland företag och konsumenter. Mot den bakgrunden välkomnar regeringen kommissionens meddelande som ligger väl i linje med de prioriteringar och föreslagna åtgärder som identifierats på nationell nivå.

1.1 Ärendets bakgrund

Inom ramen för inre marknadsakten och digitala agendan för Europa samt som ett svar på Europeiska rådets begäran om en färdplan för en digital inre marknad fram till 2012 har kommissionen presenterat ett meddelande om e-handel.

Det finns ett direktiv om elektronisk handel (2000/31/EG) som innehåller bestämmelser som främjar tillhandahållandet av onlinetjänster inom EU och garanterar att de uppfyller vissa kriterier. Direktivet har utformats för att vara teknikneutralt och reglerar bland annat att leverantörer av internetjänster i princip måste följa reglerna i det land de är etablerade, bestämmelser om konsumentskydd samt att mellanhänder som fungerar som värdtjänster under vissa villkor undantas från ansvar. Efter en offentlig konsultation 2010 fastställdes att det är en av hörnstenarna för en digital inre marknad. Direktivet bedöms fungera väl i sin nuvarande form och kommer inte att revideras. Däremot bedömer kommissionen att implementeringen måste förbättras och kommer därför att genomföra en konsultation under året om hur medlemsstater reglerar och hanterar olagligt innehåll online.

För att förbättra den digitala inre marknaden, e-handel och onlinetjänster presenterar kommissionen därför en handlingsplan med prioriterade åtgärder. Kommissionen presenterade därför den 11 januari 2012 ett meddelande om en enhetlig ram för att skapa förtroende i den digitala inre marknaden för e-handel och online-tjänster.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen föreslår i meddelandet en handlingsplan som syftar till att underlätta den gränsöverskridande tillgången till varor och onlinetjänster genom att bland annat säkra konsumentskydd och information till konsumenter, främja alternativ tvistlösning samt hantering av olagligt innehåll. På sikt ska även problem med elektronisk betalning och pakettleveranser åtgärdas. I samband med att e-handelsmeddelandet antogs presenterade kommissionen en grönbok om en integrerad europeisk marknad för kort- internet- och mobila betalningar KOM(2011) 941. Grönboken tar upp frågor rörande säkerhet, valfrihet, möjlighet till tekniska och affärsmässiga innovationer, standardisering av olika komponenter och interoperabilitet.

Meddelandet innehåller följande fem prioriterade områden med initiativ:

- **Bättre tillgång till onlineprodukter och onlinetjänster i EU**
Kommissionen ska säkerställa att e-handelsdirektivet och direktiven som skyddar konsumenter genomförs korrekt genom ett bättre administrativt samarbete mellan medlemsstaterna. Informationssystemet för den inre marknaden (IMI) och konsumentskyddssamarbetet ska utökas samtidigt som en europeisk agenda för konsumenter ska lanseras. Agendan ska innehålla åtgärder för att garantera en skälig nivå av information och kundbemötande online. Kommissionen avser även att snabbt genomföra den europeiska strategin för immateriella rättigheter. I syfte att motverka diskriminering på basis av nationalitet och boendeort kommer kommissionen även ta fram riktlinjer för hur artikel 20 i tjänstedirektivet bör genomföras. Det av kommissionen prioriterade arbetet med utvidgningen det förenklade systemet för deklarering av mervärdesskatt, även kallat *mini one stop shop*, nämns även.
- **Förbättra information och stärka konsumentskyddet**
Kommissionen ska arbeta för att medlemsstaterna tillämpar det nyligen reviderade konsumenträttsdirektivet korrekt. Vidare menar kommissionen att en revidering av dataskyddsdirektivet kan leda till en bättre balans mellan att uppmuntra innovation och samtidigt garantera en hög nivå av användarskydd. Under 2012 kommer kommissionen att presentera ett lagstiftningsförslag för ömsesidigt erkännande av elektronisk identifiering och elektroniska signaturer. För onlinespel har kommissionen i grönboken om onlinespel (COM(2001)128) identifierat problem med olaglig vadslagning och dessa nämns även här. Kommissionen kommer därför att presentera en handlingsplan under 2012 som syftar till att åtgärda dessa problem. Kommissionen kommer även rikta uppmärksamhet mot läkemedel som säljs online i syfte att garantera patientsäkerheten. Avslutningsvis vill kommissionen förbättra e-handlares kunskaper om deras skyldigheter samt de möjligheter som den digitala inre marknaden erbjuder samt uppmuntra utvecklingen av öppna gränsöverskridande sajter för jämförelse av priser och kvalitet.
- **Tillförlitliga och effektiva betalnings- och leveranssystem**
Kommissionen ska vidareutveckla ett antal initiativ som syftar till att integrera marknaderna för betalning med kort, internet och mobiltelefoni. Initiativen grundas på den grönbok som antogs tillsammans med meddelandet om e-handel (se ovan). Med utgångspunkt från grönboken kommer kommissionen att initiera en konsultation i syfte att identifiera problem med höga kostnader för gränsöverskridande leverans av paket samt möjliga förslag till att effektivisera systemet.

- **Bättre skydd mot missbruk online**
Kommissionen kommer att genomföra en konsultation för att kartlägga hur medlemsstater hanterar olagligt innehåll online. På basis av den kommer kommissionen sedan att presentera ett initiativ för att harmonisera och förbättra hanteringen, så kallad *notice and action*. Kommissionen avser även att föreslå en strategi för internetsäkerhet i Europa för att förbättra skyddet mot cyberattacker i EU.
- **Ett bättre utbud av höghastighetsinternet och infrastruktur för kommunikation**
Kommissionen avser att stärka utvecklingen av informations- och kommunikationsstrukturer genom att se över gällande riktlinjer för statsstöd för höghastighetsnät och stimulera investeringar i utbyggnaden av fibernät. Kommissionen kommer även att presentera en strategi för molntjänster, det vill säga den teknik där exempelvis processorkraft och lagringsutrymme tillhandahålls som tjänster online, i syfte att stärka sektorn och samtidigt säkerställa att de tjänster som erbjuds är rättssäkra.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Ej aktuellt. Kommissionens meddelande har inga direkta effekter på svenska regler då det saknar konkreta åtgärds-/lagstiftningsförslag.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Ej aktuellt. De budgetära konsekvenserna av förslagen kommer att kunna bedömas först när de åtgärder/lagstiftningsförslag som nämns i handlingsplanen presenteras.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Den ekonomiska krisen ökar behovet av att fokusera på åtgärder som långsiktigt stärker Europas konkurrenskraft. I det viktiga arbetet har gränsöverskridande e-handel en stor tillväxtpotential. Om hinder för e-handel minskar så leder det till en mer väl fungerande inre marknad med ökad rörlighet för – och tillgång till varor och tjänster.

Regeringen fäster mycket stor vikt vid att utveckla den digitala inre marknaden och välkomnar kommissionens meddelande om den digitala inre marknaden och e-handel, som ligger väl i linje med de prioriteringar som regeringen drivit tillsammans med likasinnade EU-länder. Regeringen delar kommissionens bedömning om vikten av att stärka förutsättningarna för den

digitala inre marknaden genom att undanröja kvarvarande hinder och stärka förtroendet bland företag och konsumenter. Den digitala inre marknaden stora möjligheter att skapa tillväxt och sysselsättning gör insatser på området angelägna.

2011/12:FPM110

Regeringen tar på nationell nivå ett samlat grepp för att Sverige ska ha Europas mest attraktiva förutsättningar för e-handel 2015.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna är i allmänhet positiva till att kommissionen presenterat e-handelsmeddelandet och välkomnar tillväxtfrämjande åtgärder som stärker den digitala inre marknaden. Många medlemsstater är överens om den digitala inre marknaden och den gränsöverskridande e-handels potential för ökad tillväxt och stärkt konkurrenskraft. För vissa immaterialrättsliga frågor som identifierats som problematiska för e-handeln generellt och onlinetjänster mer specifikt finns meningsskiljaktigheter bland medlemsstaterna. Många medlemsstater har även uttryckt oro för kommissionens förslag om en gemensam europeisk köplag.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets ståndpunkter vad gäller e-handelsmeddelandet är ännu inte kända. Parlamentsledamoten Pablo Arias presenterade 2010 en initiativrapport om e-handel som identifierade många av de problem kommissionen nu valt att fokusera på i e-handelsmeddelandet. Initiativrapporten antogs i plenum i september 2010.

Europeiska rådet har i dess slutsatser betonat vikten av att utveckla den digitala inre marknaden och främja e-handeln.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Beslut om eventuell remiss har ännu inte tagits.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Ej aktuellt. Meddelandet innehåller inga lagstiftningsförslag.

Ej aktuellt. Meddelandet innehåller inga lagstiftningsförslag.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens meddelande om e-handel kommer att ligga till grund för kommande års fortsatta arbete med att främja den gränsöverskridande e-handeln. Det danska ordförandeskapet prioriterar arbetet med den digitala inre marknaden och e-handel. Meddelandet utgjorde bland annat grund för diskussionerna vid informella konkurrenskraftsrådet i Köpenhamn 2-3 februari. Vid konkurrenskraftsrådet den 30 maj väntas sedan rådslutsatser om meddelandet antas.

4.2 Fackuttryck/termer